

XÂY DỰNG HÌNH ẢNH NGƯỜI THẦY TRONG SỰ NGHIỆP "TRỒNG NGƯỜI" THEO TƯ TƯỞNG, ĐẠO ĐỨC, PHONG CÁCH HỒ CHÍ MINH

TỪ NGÀN NĂM NAY, TRONG SỰ NGHIỆP TRỒNG NGƯỜI, VỊ TRÍ CỦA THẦY GIÁO LUÔN ĐƯỢC ĐỊNH HÌNH NHƯ MỘT CHUẨN MỰC ĐẠO ĐỨC ĐỂ XÃ HỘI NOI GƯƠNG, ĐƯỢC GỌI TÊN LÀ BẬC "KIẾN TRÚC SƯ TRÍ TUỆ" ĐỂ TẠO DỰNG NÊN THỂ HỆ CÔNG DÂN TƯƠNG LAI CỦA ĐẤT NƯỚC. MỘT NGƯỜI THỢ CHƯA LÀNH NGHỀ CÓ THỂ LÀM HỒNG MỘT VÀI SẢN PHẨM, MỘT NGƯỜI LAO ĐỘNG TẮC TRÁCH CÓ THỂ LÀM KHÔNG TỐT CÔNG VIỆC ĐƯỢC GIAO NHƯNG MỘT NGƯỜI THẦY TÔI CÓ THỂ LÀM HỒNG CẢ MỘT THỂ HỆ.

SINH THỜI, CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH TỪNG CHỈ RA: "CÓ THẦY GIỎI THÌ RỒI SẼ CÓ PHƯƠNG PHÁP HAY, DO ĐÓ, SẼ CÓ TRÒ GIỎI, CÒN THẦY ĐÃ KÉM THÌ KHÓ LẤY GÌ BÙ ĐÁP NỔI...". TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY, TRƯỚC NHIỆM VỤ PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC, GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO ĐÁP ỨNG YÊU CẦU NHÂN LỰC CHẤT LƯỢNG CAO CỦA CUỘC CÁCH MẠNG CÔNG NGHIỆP LẦN THỨ TƯ VÀ HỘI NHẬP QUỐC TẾ THEO NGHỊ QUYẾT ĐẠI HỘI ĐẢNG TOÀN QUỐC LẦN THỨ XIII, VẤN ĐỀ XÂY DỰNG HÌNH ẢNH NGƯỜI THẦY TRONG SỰ NGHIỆP "TRỒNG NGƯỜI" THEO TƯ TƯỞNG, ĐẠO ĐỨC, PHONG CÁCH HỒ CHÍ MINH ĐANG TRỞ NÊN BỨC THIẾT HƠN LÚC NÀO HẾT.

👉 NGUYỄN MINH TRƯỜNG

VAI TRÒ TRỌNG YẾU CỦA GIÁO DỤC VÀ CỦA NGƯỜI THẦY TRONG XÃ HỘI

J.A.Cômenxki, nhà giáo dục nổi tiếng người Séc (Tiệp Khắc) cho rằng: “Dưới ánh mặt trời, không có nghề nào cao quý hơn nghề dạy học”. Chủ tịch Hồ Chí Minh cũng từng nhấn mạnh: “Giáo dục nhằm đào tạo những người kế tục sự nghiệp cách mạng to lớn của Đảng và nhân dân ta, do đó các ngành, các cấp đảng và chính quyền địa phương phải thật sự quan tâm hơn nữa đến sự nghiệp này, phải chăm sóc nhà trường về mọi mặt, đẩy sự nghiệp giáo dục của ta lên những bước phát triển mới...”. Ngay sau Cách mạng tháng Tám (1945), giữa bốn bề nhiệm vụ của dân tộc, Chủ tịch Hồ Chí Minh vẫn đặt nhiệm vụ giáo dục ở hàng thứ hai trong khẩu hiệu “diệt giặc đói, diệt giặc dốt, diệt giặc ngoại xâm”. Người đánh giá rất cao đội ngũ giáo viên: “Anh chị em là đội tiên phong trong sự nghiệp tiêu diệt giặc dốt. Anh chị em chịu cực khổ, khó nhọc, hi sinh phấn đấu để mở mang tri thức phổ thông cho đồng bào, để xây đắp nền văn hóa sơ bộ cho dân tộc”. Người nhắc nhở phải “chăm lo dạy dỗ con em của nhân dân thành người công dân tốt, người cán bộ tốt của nước nhà”.

Khẳng định vai trò đặc biệt quan trọng của người thầy - nhà giáo, Chủ tịch Hồ Chí Minh cho rằng: “Nhiệm vụ giáo dục là rất quan trọng và vẻ vang, nếu không có thầy giáo thì không có giáo dục... không có giáo dục, không có cán bộ thì không nói gì đến kinh tế - văn hóa...”. Người đã viết: “Còn gì vẻ vang hơn là nghề đào tạo những thế hệ sau này tích cực góp phần xây dựng Chủ nghĩa xã hội và Chủ nghĩa cộng sản? Người thầy giáo tốt - thầy giáo xứng đáng là thầy giáo, là người vẻ vang nhất. Dù là tên tuổi không đăng trên báo, không được thưởng huân chương, song những người thầy giáo tốt là những anh hùng vô danh. Đây là một điều rất vẻ vang. Nếu không có thầy giáo dạy dỗ cho con em nhân dân thì

làm sao mà xây dựng Chủ nghĩa xã hội được? Vì vậy, nghề thầy giáo rất là quan trọng, rất là vẻ vang, ai có ý kiến không đúng về nghề thầy giáo thì phải sửa chữa”. Người nhấn mạnh, thầy giáo muốn hoàn thành tốt nhiệm vụ của mình cần phải đào tạo, tự đào tạo thêm nhiều năng lực sư phạm khác như: năng lực dạy học, năng lực ngôn ngữ, năng lực tổ chức, năng lực giao tiếp. Điều này thể hiện rõ qua lời căn dặn của Bác tại Đại hội Chiến sĩ thi đua toàn ngành Giáo dục ngày 21/2/1956: “Các cô, các chú là những thầy giáo, những cán bộ giáo dục đều phải luôn luôn cố gắng học thêm, học chính trị, học chuyên môn. Nếu không tiến bộ mãi thì sẽ không theo kịp đà tiến chung, sẽ trở thành lạc hậu”. Để nhắc nhở trách nhiệm cao cả, đáng trân trọng của người thầy, Người căn dặn: “Vì lợi ích mười năm thì phải trồng cây. Vì lợi ích trăm năm thì phải trồng người”. Thông qua những luận điểm, lời căn dặn của Chủ tịch Hồ Chí Minh, có thể khẳng định rằng, người thầy là yếu tố quyết định đến chất lượng giáo dục, sản phẩm của dạy học là tương lai của dân tộc. Chính bởi vậy, việc mỗi nhà giáo cần quán triệt đầy đủ, sâu sắc, toàn diện những lời dạy quý báu, những quan điểm của Chủ tịch Hồ Chí Minh về giáo dục, về vai trò, trách nhiệm của người thầy đối với Tổ quốc, với nhân dân đóng vai trò đặc biệt quan trọng.

Thấm nhuần tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh về vai trò của giáo dục, vai trò của nhà giáo từ Đại hội VI (năm 1986) đến các kỳ đại hội sau này, cũng như trong các văn kiện quan trọng, Đảng ta luôn nhấn mạnh, giáo dục, đào tạo là “quốc sách hàng đầu”, là “động lực của sự phát triển đất nước”. Đặc biệt, tại Hội nghị Trung ương VIII khóa XI, Đảng ta đã ban hành Nghị quyết số 29-NQ/TW, ngày 04/11/2013, về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế. Văn kiện Đại hội XIII của Đảng đã đặt ra yêu cầu xác định rõ mục tiêu của giáo dục, đào tạo trong giai đoạn tới nhằm xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện, có sức khỏe, năng lực, trình độ, có ý thức trách nhiệm cao với bản thân, gia đình, xã hội và Tổ quốc, trong đó “Chú trọng hơn giáo dục đạo đức, nhân cách, năng lực sáng tạo và các giá trị cốt lõi, nhất là giáo dục tinh thần yêu nước, tự hào, tự tôn dân tộc, truyền thống và lịch sử dân tộc, ý thức trách nhiệm xã hội cho các tầng lớp nhân dân, nhất là thế hệ trẻ; giữ gìn và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc tốt đẹp của người Việt Nam; khơi dậy khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa”...

XÂY DỰNG HÌNH ẢNH NGƯỜI THẦY HỘI ĐỦ ĐỨC VÀ TÀI

Thực tiễn đã chứng minh, trong sự nghiệp giáo dục cách mạng, người thầy luôn được giao nhiệm vụ nặng nề và vẻ vang là đào tạo thế hệ tương lai cho đất nước, là những người lính tiên phong trên mặt trận văn hóa, tư tưởng. Để đáp ứng yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện nền giáo dục Việt Nam trong giai đoạn hiện nay, đòi hỏi đội ngũ nhà giáo vừa phải có kiến thức chuyên môn sâu, rộng, bản lĩnh chính trị vững vàng, vừa phải có phẩm chất đạo đức trong sáng. Điều đó càng có ý nghĩa hơn khi nhân loại đang bước vào cuộc cách mạng khoa học - công nghệ 4.0; khi Việt Nam đang ở thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa, gắn với phát triển kinh tế tri thức và hội nhập sâu rộng.

Thực hiện tốt yêu cầu này, người thầy trước tiên phải không ngừng học tập, rèn luyện nâng cao đạo đức nghề nghiệp. Nói về đạo đức người thầy, Chủ tịch Hồ Chí Minh từng nêu lên những phẩm chất cơ bản, đó là: hết lòng phục vụ Tổ quốc, phục vụ nhân dân; thương yêu học trò và yêu nghề; yêu lao động và quý trọng người lao động chân tay; có tinh thần đoàn kết, giúp đỡ nhau cùng tiến bộ. Phẩm chất của người thầy theo tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh, có thể được hiểu là những quy tắc, chuẩn mực quy định thái độ, hành vi ứng xử của nhà giáo trong đời sống và đạo đức nhà giáo có ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng giáo dục và đào tạo. Bên cạnh phẩm chất cần có, theo tư tưởng Hồ Chí Minh, người thầy nếu chỉ yêu nghề, yêu trường thôi thì chưa đủ mà còn phải yêu chủ nghĩa xã hội bởi đó là mục tiêu mà dân tộc đang hướng tới. Về trí tuệ và tài năng trong quan điểm của Người, một người thầy giỏi không đòi hỏi phải tinh thông tất cả mọi lĩnh vực, hiểu hết tri thức của nhân loại, nhưng do yêu cầu của nghề nghiệp nên nhà giáo phải không

ngừng trau dồi kiến thức, đặc biệt phải thành thạo lĩnh vực chuyên môn của mình, đáp ứng ngày càng tốt hơn sự nghiệp giáo dục và đào tạo; không được bằng lòng với kiến thức đã có, thường xuyên tích lũy kiến thức, tự học, tự bồi dưỡng, nâng cao trình độ chuyên môn, phương pháp sư phạm để thực sự là tấm gương sáng cho học trò noi theo.

Trong giai đoạn hội nhập và toàn cầu hóa hiện nay, người thầy cần chủ động, tự giác, tích cực học tập, tu dưỡng, rèn luyện, xác định rõ và thực hiện tốt trách nhiệm cá nhân trong việc học tập, làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh theo tinh thần Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị. Luôn nêu cao tinh thần trách nhiệm trước tập thể, chống chủ nghĩa cá nhân, nói đi đôi với làm. Coi trọng giáo dục phẩm chất đạo đức trong sáng, lối sống lành mạnh, nghiêm túc thực hiện tốt công việc, là tấm gương sáng cho học sinh noi theo. Trong việc giáo dục học trò, cần thực hiện tốt cuộc vận động "mỗi thầy, cô giáo là tấm gương đạo đức tự học và sáng tạo" theo Nghị quyết số 442/NQ-CĐN, ngày 01/11/2007 của Ban Thường vụ Công đoàn Giáo dục Việt Nam phát động; Quyết định số 16/2008/QĐ-BGDĐT, ngày 16/4/2008 của Bộ trưởng Giáo dục và Đào tạo quy định về đạo đức nhà giáo. Theo đó, luôn phát huy tinh thần trách nhiệm, tận tụy với công việc, làm tròn nhiệm vụ, vai trò của một nhà giáo. Khi thực hiện các nhiệm vụ được giao, cần có sự phối kết hợp chặt chẽ giữa các bộ phận, nêu cao tinh thần đoàn kết, giúp đỡ nhau để hoàn thành tốt các nhiệm vụ. Vấn đề này phải được xác định là biện pháp quan trọng hàng đầu, là nhiệm vụ thường xuyên, lâu dài trong quá trình công tác của bản thân mỗi nhà giáo.

Là nhà sư phạm, yêu cầu cần thiết của người thầy là phải thường xuyên đề cao ý thức trách nhiệm với công việc chuyên môn, với sự nghiệp "trồng người", giữ gìn tình đoàn kết thống nhất trong tập thể, trong môi trường sư phạm, biết lắng nghe, sẵn sàng học hỏi và cầu tiến, luôn giữ ngọn lửa nhiệt huyết, ước mơ, khát vọng được đứng trên bục giảng, được cống hiến trí tuệ, sức lực của mình cho công việc "trồng người"... Mỗi nhà giáo cần phải

cần cù, chịu khó, tận dụng tối đa thời gian để học tập, nâng cao trình độ chuyên môn; không ngừng tu dưỡng, rèn luyện phẩm chất đạo đức của nhà giáo. Thực hiện tốt lời dạy của Bác Hồ: việc gì có lợi cho nước, cho xã hội thì kiên quyết làm và làm trước. Việc gì có hại cho nước, cho dân, cho người học thì kiên quyết bỏ, việc ác thì dù nhỏ mấy cũng tránh. Thường xuyên quán triệt và cụ thể hóa các nội dung về đạo đức cách mạng theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh.

Bên cạnh yêu cầu đối với mỗi cá nhân, các cơ sở giáo dục cũng cần xây dựng một số tiêu chí về tinh thần trách nhiệm, đạo đức nghề nghiệp đối với đội ngũ thầy, cô giáo. Có các hình thức động viên, khuyến khích trong việc học tập nâng cao trình độ chuyên môn, rèn luyện phẩm chất đạo đức cách mạng. Bên cạnh đó, cấp ủy các cấp cần có những biện pháp để giáo dục các hành vi chưa chuẩn mực trong môi trường sư phạm; nêu gương, khen thưởng kịp thời những cá nhân làm tốt công việc theo chuẩn mực đạo đức nghề nghiệp. Đồng thời, tạo điều kiện để giáo viên có thời gian nghiên cứu, học tập các chỉ thị, nghị quyết của Đảng, chính sách và pháp luật của Nhà nước.

Việc xây dựng nếp sống văn hóa, văn minh trong môi trường sư phạm, giao tiếp, ứng xử với đồng chí, đồng nghiệp cũng đóng vai trò rất quan trọng trong mỗi nhà trường. Môi trường đó coi trọng bồi dưỡng ý chí, khát vọng và chí hướng vươn lên hoàn thiện văn hoá sư phạm, luôn tự học để có hiểu biết sâu rộng về chuyên môn, nghiệp vụ, thuần thực kỹ năng,

điều luyện tay nghề, trau dồi phẩm chất đạo đức nhà giáo để cống hiến cho sự nghiệp giáo dục, đào tạo. Nâng cao khả năng tiếp thu có chọn lọc tinh hoa văn hoá, giáo dục của nhân loại và hội nhập nhanh với nền giáo dục hiện đại của thế giới, có tinh thần đổi mới và kiên định trong điều kiện hội nhập quốc tế. Tận tụy, trách nhiệm, sáng tạo, nâng cao chất lượng dạy - học; khiêm tốn, giản dị, mẫu mực trong hành vi ứng xử với tư cách là nhà sư phạm.

Đất nước ta đang trong giai đoạn hội nhập mạnh mẽ, xu thế toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế trên nền tảng của cuộc cách mạng khoa học công nghệ lần thứ tư đang chi phối trên tất cả các lĩnh vực và giáo dục và đào tạo cũng không ngoại lệ. Nhiệm vụ chuẩn bị tri thức, nhân tài, lực lượng lao động đáp ứng yêu cầu trong giai đoạn mới đã được đặt ra cho ngành giáo dục. Trước những yêu cầu khách quan đó, hơn ai hết, mỗi giáo viên, cán bộ quản lý giáo dục cần thấm nhuần sâu sắc tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh về nghề dạy học và nhiệm vụ xây dựng hình ảnh người thầy trong sự nghiệp “trồng người” theo tư tưởng Hồ Chí Minh cũng là một nhiệm vụ đặt ra cấp bách.

